

28/6/2020, Κυριακή Γ' Ματθαίου. Ματθ. στ' 22 - 33
Οί μέρμινες τοῦ βίου καὶ ἡ ἀναζήτηση τῆς Βασιλείας τοῦ Θεοῦ

22 Ὁ λύχνος τοῦ σώματός ἐστιν ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς¹ ἢ², ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν ἔσται· 23 ἐὰν δὲ ὁ ὀφθαλμός σου πονηρὸς ἦ, ὅλον τὸ σῶμά σου σκοτεινὸν ἔσται. Ἢ οὖν τὸ φῶς τὸ ἐν σοὶ σκότος ἐστί, τὸ σκότος πόσον; 24 Οὐδεὶς δύναται δυοὶ κυρίοις δουλεύειν· ἢ γὰρ τὸν ἓνα μισήσει καὶ τὸν ἕτερον ἀγαπήσει, ἢ ἐνὸς ἀνθέξεται³ καὶ τοῦ ἑτέρου καταφρονήσει. Οὐ δύνασθε Θεῷ δουλεύειν καὶ μαμωνᾷ. 25 Λιά τοῦτο λέγω ὑμῖν, μὴ μερμιναίτε τῇ ψυχῇ ὑμῶν τί φάγητε καὶ τί πίνητε, μηδὲ τῷ σώματι ὑμῶν τί ἐνδύσασθε· οὐχὶ ἡ ψυχὴ πλεῖον ἐστὶ τῆς τροφῆς καὶ τὸ σῶμα τοῦ ἐνδύματος; 26 Ἐμβλέψατε εἰς τὰ πετεινὰ τοῦ οὐρανοῦ, ὅτι οὐ σπεύρουσιν οὐδὲ θερίζουσιν οὐδὲ συνάγουσιν εἰς ἀποθήκας, καὶ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος τρέφει αὐτά· οὐχ ὑμεῖς μᾶλλον διαφέρετε αὐτῶν; 27 Τίς δὲ ἐξ ὑμῶν μερμινῶν δύναται προσθεῖναι⁴ ἐπὶ τὴν ἡλικίαν⁵ αὐτοῦ πῆχυν ἓνα; 28 Καὶ περὶ ἐνδύματος τί μερμιναίτε; καταμάθετε τὰ κρίνα τοῦ ἀγροῦ πῶς αὐξάνει· οὐ κοπιᾷ⁶ οὐδὲ νίθει⁷. 29 λέγω δὲ ὑμῖν ὅτι οὐδὲ Σολομῶν ἐν πάσῃ τῇ δόξῃ αὐτοῦ περιεβάλετο ὡς ἐν τούτων. 30 Ἢ δὲ τὸν χόρτον τοῦ ἀγροῦ, σήμερον ὄντα καὶ αὔριον εἰς κλίβανον βαλλόμενον, ὁ Θεὸς οὕτως ἀμφιένυσιν⁸, οὐ πολλῶν μᾶλλον ὑμᾶς, ὀλιγόπιστοι; 31 Μὴ οὖν μερμινήσκετε λέγοντες, τί φάγωμεν ἢ τί πίνωμεν ἢ τί περιβαλώμεθα; 32 Πάντα γὰρ ταῦτα τὰ ἔθνη ἐπιζητεῖ· οἶδε γὰρ ὁ πατὴρ ὑμῶν ὁ οὐράνιος ὅτι χρῄζετε⁹ τούτων ἀπάντων. 33 Ζητεῖτε δὲ πρῶτον τὴν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καὶ τὴν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καὶ ταῦτα πάντα προστεθήσεται ὑμῖν.

Γραμματικά σχόλια

1. ἀπλοῦς: ὀνομαστικὴ ἐνικοῦ ἄρσεν. γένους τοῦ ἐπιθ. ὁ ἀπλόος-οὺς, (ἡ ἀπλή, τό ἀπλοῦν) ὁ μὴ ἀνάμεικτος, μὴ σύνθετος, καθαρὸς ἀκραιφνής· φυσικός, ἀπέριττος, εἰλικρινής· ἀπλοϊκός.
2. ἢ: γ' πρόσωπο ὑποτακτ. θνεστ. τοῦ ῥ. εἰμί· ὑποτακτικὴ ἔγκλισις: ἦ, ἦς, ἦ, ὦμεν, ἦτε, ὦσι(ν), (βλ. γραμματικὴ μαθ. 25).
3. ἀνθέξεται: γ' πρόσωπο ὀριστ. Μέλλ. (ἀνθέξομαι) τοῦ ῥ. Μ.Φ. ἀντέχομαι (ἐδῶ: μένω πλησίον τινός, προσιλοῦμαι)· σύνθετο: ἀντί + ἔχομαι· θνεστ. ἔχομαι, Πρτ. εἰχόμεν, Μέλλ. ἔξομαι/σχίσομαι, Ἄορ. β' ἐσχόμεν, Πρκμ. ἔσχημαι, Υπερσ. ἐσχίμην (γιὰ ἀρχικούς χρόνους θ.Φ. βλ. μάθ. 13°, σχόλιο 2°).
5. προσθεῖναι: ἄπαρῆμφ. Ἄορ. β' (προσέθικα) τοῦ ῥ. θ.Φ. προστίθημι (προσθέτω)· σύνθετο: προσ+τίθημι (γιὰ ἀρχικούς χρόνους θ.Φ. βλ. μάθ. 25°, σχόλιο 4).
6. ἡλικίαν: χρόνος ζωῆς· ἀνάστημα, φυή ('κορμωστασιά').
7. κοπιᾷ: γ' ἐνικό πρόσωπο ὀριστικῆς ἔγκλισις θνεστ. (κοπιῶ) τοῦ ῥ. θ.Φ. κοπιᾶω-ῶ (ἐργάζομαι σκληρά, κουράζομαι).
8. νίθει: γ' ἐνικό πρόσωπο ὀριστικῆς ἔγκλισις θνεστ. (νίθω) τοῦ ῥ. θ.Φ. νίθω (γνέθω, κλώθω).
9. χρῄζετε: β' πληθυντικὸ πρόσωπο ὀριστικῆς ἔγκλισις θνεστ. (χρῄζω) τοῦ ῥ. θ.Φ. χρῄζω (ἔχω χρεῖαν τινός, ἔχω ἀνάγκη).

ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Γερού Ναού Αγίου Γερασίμου Ἰλισίων

Διαδίκτυα μαθήματα γὰρ τὴν κατανόηση
τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης

Γραμματικὲς ἀσκήσεις (μέ λύση) πρὸς ἐπανάληψη τοῦ ῥήματος εἰμί.

- ⊗ Νά ὑπογραμμισθοῦν οἱ τύποι τοῦ ῥήματος **εἰμί** καὶ νά γραφοῦν στὸν ἀντίθετο ἀριθμὸ ἢ πτώση.
- 1) Ὁ λύχνος τοῦ σώματός **ἐστιν** ὁ ὀφθαλμός· ἐὰν οὖν ὁ ὀφθαλμός σου ἀπλοῦς **ἦ**, ὅλον τὸ σῶμά σου φωτεινὸν **ἔσται**.
[εἰσί(ν), ὦσι(ν), ἔσονται]
  - 2) Ὑμεῖς δὲ τίνα με λέγετε **εἶναι**; [-]
  - 3) Σὺ **εἶ** ὁ Χριστός ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. [ἐστέ]
  - 4) **Εἰσί** τινες τῶν ὧδε ἐσθηκότων, οἵτινες οὐ μὴ γεύσονται θανάτου. [ἐστί(ν)]
  - 5) Πολλοὶ δὲ **ἔσονται** πρῶτοι ἔσχατοι καὶ ἔσχατοι πρῶτοι. [ἔσται]
  - 6) **Ἦν** γὰρ ἐνατίος ὁ ἄνεμος. [ἦσαν]
  - 7) Καὶ ἐποίησε δώδεκα, ἵνα **ᾴσι** μετ' αὐτοῦ. [ἦ]
  - 8) Καὶ **ἔσεσθε** μισούμενοι ὑπὸ πάντων διὰ τὸ ὄνομά μου. [ἔση/ἔσει]
  - 9) Πρᾶός **εἰμι** καὶ ταπεινός τῇ καρδίᾳ. [ἐσμέν]
  - 10) Οὕτω καὶ ὑμεῖς ἀσύνετοί **ἐστε**; [εἶ]
  - 11) Ὁψίας ἦδη **οὔσης** τῆς ὥρας, ἐξῆλθεν ὁ Ἰησοῦς εἰς Βηθανίαν. [οὔσων]
  - 12) Ἀπὸ τοῦ νῦν ἀνθρώπους **ἔση** ζωγρῶν. [ἔσεσθε]
  - 13) Τίς **εἶ** ἢ παραβολὴ αὕτη; [εἶσαν/εἶεν]
  - 14) Ἔως πότε **ἔσομαι** πρὸς ὑμᾶς; [ἐσόμεθα]
  - 15) **Ἦσαν** δὲ τινες τῶν γραμματέων ἐκεῖ καθήμενοι. [ἦν]
  - 16) **Γενομένης** δὲ ἡμέρας ἐξεληθὼν ὁ Ἰησοῦς ἐπορεύθη εἰς ἔρημον τόπον. [γενομένων]
  - 17) Οὐδὲ τοῦτο ἀνέγνωτε ὃ ἐποίησε Δαυὶδ ὁπότε ἐπέπεισεν αὐτός καὶ οἱ μετ' αὐτοῦ **ὄντες**; [ὄν]

www.agios-gerasimos.gr

Ἀθήνα 2019

Ρήματα/Ουσιαστικά – Παράγωγα/Σύνθετα

Βάλλω, (Μ.Φ. βάλλομαι), θέματα -βαλ-, -βελ-, -βλη-
παράγωγα/σύνθετα: βαλιστικός, βέλος, βολή, έμβόλιμος, σύμβολο, ύποβολιμαῖος (ὁ έξωθεν έπιβληθείς· μτφ. ὁ μὴ γήϊος), βέλεμνον (τό βέλος, ποιητ.), βλωμός (μπουκιά)

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: αναβάλλω → αναβολή, αποβάλλω → αποβολή, διαβάλλω → διαβολή, εκβάλλω → εκβολή, εισβάλλω → εισβολή, προβάλλω → προβολή, καταβάλλω → καταβολή.

Ὅριζω, (Μ.Φ. ὀρίζομαι), θέματα -ορίζ-,
παράγωγα/σύνθετα: ὄριο, ὀρίζοντας, ὀριστικός, ὀρισμός, ἀπροσδιόριστος, ἑνορία, μεθόριος, σύνορο
σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀφορίζω → ἀφορισμός (διαχωρισμός), ἐπανακαθορίζω → ἐπανακαθορισμός, διορίζω → διορισμός, περιορίζω → περιορισμός, προορίζω → προορισμός

Ἔημι, (Μ.Φ. ἔμαι), θέματα -η-, -je-
παράγωγα/σύνθετα: ἄνεσις, ἄφσεις, ἀφετηρία, ἀνειμένως (ἐλεύθερα), σύνεσις, ἔνεσις, ἐνετός (βαλτός), κάθετος, ἐφετός (ἐπιθυμητός), χειραφέτηση.

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀφήμι → ἄφσεις, ἀνίημι → ἄνεσις, δίημι → δίεσις, ἐφίμαι → ἔφσεις, ἐφέτης, παρήμι → πάρεσις (χαλάρωση), συνίημι → σύνεσις, ὑφήμι → ὕφσεις.

Ἔχω, (Μ.Φ. ἔχομαι), θέμα -σεχ-
παράγωγα/σύνθετα: ἀνάσχεση (συγκράτηση), ἔξις (συνήθεια), ἔνοχος, ἐχέμυθος, ἐξῆς, εὐεξία, ἡνίοχος, ἰσχὺς, καχεξία, νουνεχία, ὄχυρός (ἰσχυρός, ἀσφαλής), περιεκτικός, σχέσις, σχῆμα, σχεδόν, σχετικός
σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀνέχω → ἀνοχή, ἀντέχω → ἀντοχή, ἀπέχω → ἀποχή, κατέχω → κατοχή, παρέχω → παροχή, περιέχω → περιεχόμενο, προσέχω → προσοχή, συνέχω → συνοχή.

Γράφω, (Μ.Φ. γράφομαι), θέματα -γραφ-
παράγωγα/σύνθετα: γράμμα, γραμμάτιο, γραμματεία, γραμματική, γραπτός, γραφή, γραφικός, γράφημα, γραφίδα, γραμμόφωνο, γραφολογία, διάγραμμα, τηλεγράφημα, ὑπογραμμός (υπόδειγμα)
σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀναγράφω → ἀναγραφή, διαγράφω → διαγραφή, ἐγγράφω → ἐγγραφή, ἐπιγράφω → ἐπιγραφή, καταγράφω → καταγραφή, παραγράφω → παραγραφή, περιγράφω → περιγραφή, ὑπογράφω → ὑπογραφή

Γι(γ)νώσκω, (Μ.Φ. γι(γ)νώσκομαι), ἀρχικό θέμα -γνο-
παράγωγα/σύνθετα: γνώμη (σκέψη, κρίση, διάθεση, ἀπόφαση), γνώσις, γνωστός, γνώστης, γνωμικός, γνώμων (κριτής, κανόνας), ἀγνώμων (ἀλόγιος, ἀσύνετος, ἀχάριστος), εὐγνώμων, ἀνεπιγνώμων (αὐτός πού ἀγνοεῖ κάτι), ἀνεπίγνωστος (ὁ μὴ σαφῶς γνωστός), ἀπόγνωσις, διάγνωσις

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀναγιγνώσκω → ἀνάγνωση, ἀπογιγνώσκω → ἀπόγνωση, διαγιγνώσκω → διάγνωση, ἐπιγιγνώσκω → ἐπίγνωση (κατανόηση, ἐνσυνείδητος γνώση), συγγιγνώσκω (συμφωνῶ, εἶμαι τῆς αὐτῆς γνώμης) → συγγνωστός (ἄξιος συγγνώμης)

Σφάζω, (Μ.Φ. σφάζομαι), θέμα -σω (σαο)-
παράγωγα/σύνθετα: σωτήρ (θηλ.: σώτειρα), σῶος/σῶς (ἀκέραιος, ἀβλαβής, ἄριος), διάσωσις, σῶσμα, σωστός, σωστικός, ἄσωτος, ἄσωτία, σωτηρία, σωτηριώδης (αὐτός πού ὀδηγεῖ στή σωτηρία), ἀνασφάζω (διασφάζω κάποιον), σῶστρα (τά ἀμοιβή γιά τή σωτηρία κάποιου), ἀνασφάζομαι (ἀνακτῶ ἐπιπέρομαι σῶος).

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀνασφάζω → ἀνάσωσις, ἀποσφάζω → ἀπόσωσις, διασφάζω → διάσωσις, διάσωσις (σωτήρας· βλ. ἀκολουθ. Ακαθίστου: «Η περιστέρα ... καί ἡμῶν τῶν πιστῶν τό διάσωσις».

Θεαῶμαι - ὤμαι, θέμα -θεα-
παράγωγα/σύνθετα: θέα, θέαση, θέαμα, θεαματικός, θεατός, θεάτρο, θεατρικός, φιλοθεάμων, θεατής, ἀθέατος, ἀξιοθέατος, ὑπερθέαμα.

Σκηνόω - ὦω (σκηνοῦμαι), ἀπό τή λ. σκηνή, πιθ. τῆς ἴδιας ρίζας μέ τά σκιά, σκότος, σκέπη
παράγωγα/σύνθετα: σκηνή, σκίνωμα, σκηνίτης, σκίνος (τό σῶμα τοῦ ἀνθρώπου ὡς κατοικία τῆς ψυχῆς· τό λείψανο τοῦ ἀνθρώπου, σορός), σκηνικό, κατασκίνωσις, παρασκίνα.

Κλείω/κλήω (κλείομαι), θέμα -κλαF-
παράγωγα/σύνθετα: κλεις/κλής (κλειδί), κλειθρον/κλήθρον, κλεισοῦρα, κλειστός, ἀποκλειστικός, ἐγκλειστος, κλειδοῦχος, κλειδῶμα, κλειός
σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀποκλείω → ἀποκλεισμός, κατακλείω → κατάκλειστος, περικλείω → περίκλειστος, συγκλείω (ἀποκλείω, φράσσω κλεινῶ σφραγίστῳ) → σύγκλειση (συνένωση ἀποκλεισμός).

Φέρω, (Μ.Φ. φέρομαι), θέματα -φερ-, -φορ-, -φαρ-, -οί-, -ένεκ/ένκ/έγκ-
παράγωγα/σύνθετα: φόρος, φορά, δίφορος (κατά συγκοπή ἀπό τό 'δίφορος· τό μέρος τοῦ ἄρματος ὅπου στέκονταν ὁ ἡνίοχος καί ὁ πολεμιστής· εἶδος καθίσματος χωρίς πλάτη καί βραχίονες), φορέας, φόρτος, φερνή (προῖκα), φέρετρον, φορεῖον, φῶρ (ὁ, τοῦ φῶρος· κλέπτης· φράση 'ἐπ' αὐτοφῶρῳ'), διένεξις, διηνεκῆς, οἰστός (ὑποφερτός).

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀναφέρω → ἀναφορά, εἰσφέρω → εἰσφορά, ἐκφέρω → ἐκφορά, ἐπιφέρω → ἐπιφορά (αἰφνίδια ἐπιδρομή), διαφέρω → διαφορά, μεταφέρω → μεταφορά, περιφέρω → περιφορά, προσφέρω → προσφορά, συμφέρω → συμφορά, ὑποφέρω → ὑποφορά (σχῆμα λόγου κατά τό ὅποιο ὁ ὁμιλητής θέτει ἐρώτηση τήν ὅποια σπεύδει ὁ ἴδιος νά ἀπαντήσει, χωρίς νά περιμένει ἀπάντηση)

Λαμβάνω, (Μ.Φ. λαμβάνομαι), θέματα -ληβ-, -λαβ-
παράγωγα/σύνθετα: λαβή, λαβίδα, λῆμμα, λῆψις, λήπτης, λάφυρον, ἀντιλήπτωρ, ἀσύλληπτος, ἐργολάβος, καταλήπτος (κατανοητός), περιλήψη, συλλήβδην (σύντομα, περιληπτικά, ὅλα μαζί).

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀναλαμβάνω → ἀνάληψη, ἀνακαταλαμβάνω → ἀνακατάληψη, ἀντιλαμβάνω (ἀνταλλάσσω· λαμβάνω ὡς ἀμοιβή), ἀντιλαμβάνομαι → ἀντιληψη, ἀπολαμβάνω → ἀπολαβή, διαλαμβάνω → διάληψη, καταλαμβάνω → κατάληψη, μεταλαμβάνω → μετάληψη, παραλαμβάνω → παραλαβή, παράληψη, περιλαμβάνω → περιλήψη, προσλαμβάνω → πρόσληψη,

Βουλευῶ, (Μ.Φ. βουλευομαι), ρίζα -βουλ-
παράγωγα/σύνθετα: ἀπροβούλευτος (ἀπρομελέτητος, ἀπροσχεδιαστος· μὴ ἐγκριθείς διά προβουλεύματος· ἀπερίσκεπτος), βουλευτέον, βουλευτής, βούλευμα, βούλευσις, βουλευτήριον, βουλευτικός.

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἐπιβουλεύω → ἐπιβουλή, προβουλεύω (ὑποβάλλω ἀπόφαση πρὸς ἐπιψήφισή· προνοῶ γιά κάποιον) → προβούλευμα (σχέδιο νόμου πρὸς ἐπικύρωση), προβουλή (πρόνοια, προμελέτη).

Στέλλω (στέλλομαι), θέμα -στελ-
παράγωγα/σύνθετα: στολή, στολίζω, ἐπιστολή, εὐσταλής, στόλος, ἀπόστολος
σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀναστέλλω → ἀναστολή, ἀποστέλλω → ἀποστολή, διαστέλλω → διαστολή, καταστέλλω → καταστολή, περιστέλλω → περιστολή, ὑποστέλλω → ὑποστολή (φρ. "ἡ ὑποστολή τῆς σημαίας")

Αἰτέω-ῶ (αἰτέομαι-οῦμαι), θέμα -αἰτε-
παράγωγα/σύνθετα: αἴτησις, αἴτημα, αἰτητός, αἰτιατός, ἀναίτιος, ἀπαιτητικός, ὑπαιτιότητα, αἰτιοκρατία, αἰτιολογία, αἰτιατική (πτῶση)

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀνταἰτῶ (αἰτῶ ὡς ἀνταλλαγμα) → ἀνταίτησις, ἀπαιτῶ → ἀπαίτησις ἐξαιτῶ (ζητῶ παρακλητικῶς, παρακαλῶ)· ἐξαιτούμαι (σφῶζω διά παρακλήσεων) → ἐξαιτήσις (μεσολάβησις) μεταἰτῶ (ζητῶ μερίδιο) → μεταίτιος (συναίτιος), παραιτούμαι → παραιτήσις

Δέχομαι (λαμβάνω κάτι τό ὅποιο μοῦ προσφέρεται· φιλοξενῶ· ὑπομένω· ἀναμένω), θέμα -δεκ-
παράγωγα/σύνθετα: δοχή, δοχεῖον, δεξιός, δεκτός, δέκτης, παραδεκτέον, ὑποδέχομαι, ἀνάδοχος, δεξαμενή, διάδοχος, προσδοκία, ἀπανδόκευτος (χωρίς ξενοδοχεῖο), δωροδοκῶ (δῶρον+δοκῶ<δέκομαι· δέχομαι).

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀναδέχομαι → ἀνάδοχος (ἐγγυτής), ἀναδοχή (ἀνάληψη ὑποχρέωσης/εὐθύνης), ἀποδέχομαι → ἀποδοχή, ἐνδέχομαι → ἐνδεχόμενο, ἐκδέχομαι → ἐκδοχή, ἐπιδέχομαι → ἐπιδεκτικός, ἀνεπίδεκτος, καταδέχομαι → καταδεκτικός, παραδέχομαι → παραδοχή, ὑποδέχομαι → ὑποδοχή

Ἔρχομαι, θέματα -έρχ-, -ελυθ-, -ελευθ- καί -ί-, -εἰ- (ἀπό τό Μέλλ.: εἶμι, εἶ, εἶσι, ἴμεν, ἴτε, ἴασι)
παράγωγα/σύνθετα: ἔλευσις, ἔπληγος (ξενοφερμένος), νήγλος (αὐτός πού μόλις ἔφρασε), ἔλευθερία, κέλευθος (ὁδός), ἰταμός (ὀρμητικός ἀναδής, θρασύς), ἰτός (διαβατός), ἀπρόσιτος, ἐξίτηλος (ξεθωριασμένος), ἀνεξίτηλος.

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀνέρχομαι → ἀνερχόμενος, ἐξέρχομαι → ἐξερχόμενος, κατέρχομαι → κατερχόμενος, κάτεμι (ἀπό τό Μέλλ. 'εἶμι') → κατιών, κατιούσα, παρέρχομαι → παρελθόν (ἀπό τόν Αἰορ. β' ἦλθον).

Τίθημι (Μ.Φ. τίθεμαι), θέματα -θη- (ἰσχυρό), -θε- (ἀσθενές)
παράγωγα/σύνθετα: θέμα, θεμέλιον, θέμις, θεμιστός (δίκαιος), θέσις, θέσιμος (νόμιμος), θεσμός, θετός, θήκη, θημωνιά (σωρός· ἀρχ.: ὁ θημών), θησαυρός, ἀνάθημα (ἀφιέρωμα), θεσμοφόρος, νομοθέτης, ὀροθεσία, ὑποθήκη, ἐνδιάθετος, πρόσθεση

σύνθετα ρήματα και ουσιαστικά: ἀνατίθημι (ἀναθέτω· ἀφιερώνω, ἀναβάλλω) → ἀνάθεση, ἀντιτίθημι → ἀντίθεση, ἀποτίθημι → ἀπόθεμα, ἀποθετήριον, ἀποθήκη, διατίθημι → διάθεση, διαθήκη, ἐντίθημι → ἔνθετο, παρατίθημι → παράθεση, προτίθημι → πρόθεση, προστίθημι → πρόσθεση, προδιατίθημι → προδιάθεση, συντίθημι (συνθέτω, συντάσσω) → σύνθεση, συντίθημαι (κάνω συνθήκη) → συνθήκη, ὑποτίθημι → ὑπόθεση.

